

Memorie van Antwoord/Nota van Wijziging 67/12 D,

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 16 november 2012
Statencommissie : Niet van toepassing

Onderwerp

Fondsvoorstellen tweede tranche investeringsagenda

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Directie

Economie & Mobiliteit

Bijlage(n)

Tijdens de bespreking van het statenvoorstel Fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda in de diverse commissies op 2 november jl. is toegezegd dat U via de Memorie van Antwoord nadere informatie ontvangt over een aantal algemene vragen over fondsvorming en een beantwoording van specifieke vragen met betrekking tot de verschillende fondsvoorstellen. Deze Memorie van Antwoord is op deze wijze opgebouwd.

Algemene vragen in relatie tot statenvoorstel

1. Waarom de keuze voor fondsen, mede in relatie tot mogelijke alternatieven?

Antwoord:

In de Agenda van Brabant hebt u met betrekking tot de Investeringsagenda een aantal duidelijke ijkpunten benoemd waaraan investeringsvoorstellen zouden moeten voldoen. Deze ijkpunten benadrukken onder meer aspecten als een daadwerkelijk verschil maken, toegevoegde waarde, aantoonbaar provinciaal belang, samenwerking met derden en structuurversterking. Uitgangspunten hierbij zijn dat investeringsvoorstellen waar mogelijk revolverend moeten zijn en de mogelijkheid bieden van een exit.

We zijn van mening dat fondsen in het licht van de vastgestelde ijk- en uitgangspunten het meest passende instrument zijn om invulling te geven aan onze investeringsopgaven. Hiervoor hebben we onder meer de volgende overwegingen:

- een fonds biedt op de voorhand duidelijkheid over
 - doelstellingen en reikwijdte van de in te zetten middelen;
 - de wijze waarop en de mate waarin de middelen revolverend kunnen worden ingezet;
 - de termijn waarop de middelen worden ingezet;

- door in te zetten op participatie i.p.v. subsidie en daarmee op revolverende fondsen houden we onze provinciale middelen ook voor de toekomst beschikbaar voor nieuwe opgaven;
- participatie kan het beste via privaatrechtelijke instrumenten, zoals een NV of BV onder meer omdat:
 - voorkomen wordt dat investeringen worden gekwalificeerd als subsidie met alle beperkingen van dien;
 - kan worden voldaan aan staatssteunregels en –onthefingen;
 - deze goede mogelijkheden bieden voor cofinanciering en/of samenwerking op fonds- of projectniveau;
 - de beperking van aansprakelijkheden voor de provincie duidelijk is geregeld;
 - dit vanuit fiscaal oogpunt het meest gunstig is ;
 - als fonds gebruik kan worden gemaakt van Europese programma's;
- het revolverend inzetten van onze middelen voor innovatie, energie en breedband vergt specifieke kennis en expertise in een marktomgeving die binnen de provincie niet vanzelfsprekend beschikbaar is;
- een extern fonds biedt de mogelijkheid om risico's beter te spreiden en geeft binnen de verslaggevingsregels meer mogelijkheden om winsten en verliezen te compenseren. Hierdoor worden eventuele negatieve effecten op het EMU-saldo voor de provincie beperkt (bijv. wanneer sprake is van tussentijdse verliezen), zodat een extern revolverend fonds per saldo meer EMU – neutraal (en daarmee meer Wet HOF-proof) is.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Wanneer we kiezen voor de huidige revolverende opzet dan is voor innovatie, energie en breedband er feitelijk geen alternatief dan gebruik te maken van een fonds. Voor het Groen Ontwikkelfonds ligt deze situatie genuanceerder, omdat hier maar in zeer beperkte mate sprake is van revolverendheid. Toch zijn ook naar onze mening hier goede redenen om te opteren voor een fonds met een externe uitvoeringsstructuur, omdat:

- er betere mogelijkheden ontstaan voor het opzetten van een professionele organisatie die in staat is invulling te geven aan de vereiste samenwerking met derden;
- de slagvaardigheid kan worden vergroot;
- een extern fonds meer vertrouwen biedt bij potentiële geïnteresseerden om bij te dragen, dan dit bij een intern provinciaal fonds het geval is;
- een extern fonds waar voor langere tijd provinciale middelen aan verbonden zijn, meer aanknopingspunten biedt voor andere partijen, zoals waterschappen en terreinbeheerders om hun commitment en middelen voor langere tijd aan de EHS te verbinden.

2. Fondsvorming in relatie tot de wet HOF;

Antwoord:

We hebben in ons voorstel benadrukt dat de voorliggende investeringsvoorstellen primair voortkomen uit de ambities van de Agenda van Brabant, de gevolgen van de economische crisis en de afspraken die zijn gemaakt bij het bestuursakkoord. Wij vinden het nu het juiste moment om een krachtige

investeringsimpuls te geven aan de toekomst van Brabant. De relatie tussen de voorliggende fondsvoorstellen en de introductie van de wet HOF kan als volgt worden toegelicht. Kernpunt van het nu voorliggende wetsvoorstel Hof is dat de minister van Financiën in samenspraak met de ministers van BZK en IenM een wettelijke basis krijgt om begrotingsafspraken te maken met het collectief van provincies, gemeenten en waterschappen en individueel met openbare lichamen. Dit kan leiden tot inperking van de investeringsruimte uit opgebouwde reserves en voorzieningen (waar geen directe inkomsten tegenover staan). Indien de afgesproken collectieve ruimte voor provincies in het EMU-saldo wordt overschreden, vindt een korting op het provinciefonds plaats. Deze korting wordt door het Rijk drie jaar vastgehouden. Indien in twee van de drie opeenvolgende jaren geen verdere overschrijding plaatsvindt, gaat deze korting terug naar het provinciefonds, anders vervalt deze aan het Rijk. Hiernaast kan een deel van de eventuele boete die door Brussel aan Nederland wordt opgelegd aan decentrale overheden worden doorbelegd.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

De wet HOF legt geen beperking op wanneer er sprake is van revolverende investeringen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van participaties of leningen. In dat geval blijft het provinciaal vermogen namelijk in stand en wordt het EMU-saldo niet belast. Voor het college is dit een extra overweging geweest om bij de fondsvoorstellen het revolverende karakter nadrukkelijk als voorwaarde te stellen. Bij drie van de vier voorstellen is dit ook inderdaad het geval. Hiermee maken we als provincie belangrijke maatschappelijke investeringen mogelijk zonder dat we hierdoor als provincie een risico lopen in relatie tot de wet HOF. Alleen als mocht blijken dat de middelen niet geheel in stand blijven, dan zal het verlies moeten worden genomen en heeft dit een negatief effect op het EMU-saldo. Wij houden in onze administratie met deze mogelijkheid uit het oogpunt van zorgvuldigheid wel rekening. Wij verwijzen hiervoor naar het overzicht in bijlage 4 bij Statenvoorstel 62/12 de Begroting 2013 en najaarsnota. Hierin is de post 'opzetten revolverende fondsen - correctie waardeverlies' in verband hiermee vooralsnog met pm opgenomen. Nader onderzoek moet daar meer over uitwijzen.

Voor het Groen Ontwikkelfonds is de situatie anders omdat hier maar in zeer beperkte mate sprake is van revolverendheid. Investerings van het Groen Ontwikkelfonds zullen een negatief effect op het EMU-saldo hebben voorzover ze niet revolverend zijn.

De wijze waarop de wet HOF van invloed is op het Groen Ontwikkelfonds is mede afhankelijk van de organisatievorm van het fonds. In principe kunnen drie opties worden onderscheiden waarbij het effect van de wet HOF kan worden benoemd:

Organisatievorm	Effect op EMU-saldo
Optie 1. Groenfonds blijft binnen beheer van de provincie	Investerings volledig belastend voor EMU-saldo. Investerings maken onderdeel uit van de provinciale administratie.
Optie 2. Externe uitvoering Groenfonds, maar onder directe provinciale aansturing (provincie is 100% aandeelhouder, of heeft overwegende zeggenschap)	Investerings volledig belastend voor EMU-saldo, aangezien provincie investerings Groenfonds van balans moet afboeken. Onze inschatting op dit moment is dat het Groenfonds wordt gezien als verlengstuk van de provincie
Optie 3. Externe uitvoering Groenfonds, maar onder aansturing van derde partijen	Investerings niet belastend voor EMU-saldo. Middelen moeten dan wel voor inwerkingtreding van de wet HOF als subsidie aan deze uitvoeringsorganisatie worden toegewezen en daarmee als verplichting worden afgeboekt. Het Groenfonds wordt niet als verlengstuk van de provincie gezien. Hiermee vormt wet HOF hoogstwaarschijnlijk geen toekomstig risico meer. Via de subsidieovereenkomst moeten alle voorwaarden voor de besteding en verantwoording van de middelen worden geregeld.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Zoals in ons statenvoorstel is aangegeven en ook hierboven onder punt 1 is toegelicht gaat onze voorkeur uit naar een externe uitvoeringsstructuur van het fonds. In relatie tot de wet HOF heeft alleen optie 3 hierbij geen toekomstige effecten op het EMU-saldo. Bij de beide overige opties is wel de beperking van de wet HOF aan de orde.

Overigens is de wet HOF nog niet operationeel. De behandeling van het wetsvoorstel zal naar verwachting niet vóór 1 januari 2013 plaatsvinden. Waarschijnlijk zal de wet in werking treden medio 2013 of in 2014. De inschatting is nu dat dit niet zal plaatsvinden met terugwerkende kracht en dat 2013 waarschijnlijk een overgangsjaar zal zijn. Rond de invoering van de wet HOF is echter nog veel onzeker en onduidelijk en houden we ermee rekening dat de wet risico's en beperkingen voor de provincie bevat.

Voor wat betreft de mogelijke financiële gevolgen van de wet HOF is in bijlage 4 bij Statenvoorstel 62/12 de Begroting 2013 en najaarsnota een berekening opgenomen. Hierbij is voornamelijk uitgegaan van het voor de Wet HOF neutraal inzetten van de middelen voor het Groen Ontwikkelfonds. Hierbij is

uitgegaan van een verplichting voor eind 2012. Voor zover dit niet haalbaar is, is de inzet gericht op het aangaan van een verplichting in 2013, maar vóór inwerkingtreding van de Wet HOF. Dit alles uitgaande van het koersen op optie 3 hiervoor.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

3. Tijdpad voor de uitwerking van de fondsen en de betrokkenheid van PS hierbij.

Antwoord:

In de huidige planning is voor de drie revolverende fondsen (innovatie, energie en breedband) voorzien in onder meer de volgende stappen:

- Nader onderzoek naar de meest passende organisatievorm; hierbij komt de afweging of gekozen moet worden voor een aparte rechtspersoon, inbesteden bij een eigen uitvoeringsorganisatie (i.c. BOM), of eventueel aanbesteden bij een marktpartij;
- Uitwerking van de governance- en verantwoordingstructuur;
- Nadere uitwerking van de doelstellingen en criteria en randvoorwaarden;
- Nader onderzoek naar de financiële haalbaarheid en de risico's;
- Nader onderzoek naar aspecten als staatssteun, markt en overheid, Bibob, etc.;
- Het opstellen van statuten en overeenkomsten met de uitvoerende organisatie (s);
- Nadere uitwerking over rol PS met betrekking tot monitoring en verantwoording.

De totale planning hiervan is 6 – 9 maanden. Naar verwachting kunt u de eindproducten van deze trajecten voor de zomer van 2013 tegemoet zien en worden deze ter goedkeuring aan u voorgelegd. In overleg met de griffie zullen wij u tussentijds over de voortgang en eventuele tussenresultaten van dit proces informeren.

Voor het Groen Ontwikkelfonds is naast de uitwerking van bovengenoemde aspecten er ook sprake van een directe relatie met het uitvoeringsprogramma van de Nota Brabant Uitnodigend Groen (BrUG). Beide trajecten hebben een directe samenhang en werken sterk op elkaar in. Naar verwachting zullen op de kortst mogelijke termijn al voorstellen aan u worden voorgelegd die betrekking hebben op de voortgang van de projecten in het kader van BrUG.

Met de uitwerking van de verschillende fondsen zullen kosten gemoeid zijn onder meer voor de inzet van externe expertise. Deze uitvoeringskosten zullen worden verrekend met de opbrengsten van ons vermogensbeheer tot een maximum van € 500.000,- en t.z.t. in de begroting worden verwerkt.

4. Cofinanciering Europese fondsen; waarom deze meenemen bij de fondsen en niet via een aparte cofinanciering regelen?

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Antwoord: In de Voorjaarsnota hebt u nadrukkelijk gevraagd om te onderzoeken hoe de fondsen benut kunnen worden voor de cofinanciering van de nieuwe Europese programma's. Daarom is in de verschillende business cases hieraan expliciet aandacht besteed. Dit heeft ertoe geleid dat we ruimte zien om middelen van het Innovatiefonds en het Energiefonds als cofinanciering in te zetten voor respectievelijk het Jeremie en Jessica programma, die beide ook revolverend van opzet zijn. Het sluit aan bij de doelstellingen van beide fondsen en biedt naar onze mening extra financiële ruimte, omdat zo geprofiteerd kan worden van de middelen die vanuit Europa beschikbaar komen. Voor de andere fondsen (Breedband en Groenfonds) geldt dat er op projectniveau mogelijkheden worden gezien om middelen als cofinanciering met Europese programma's in te zetten.

Innovatiefonds

1. Wat zijn de risico's van de beoogde risicospreiding via diverse fondsen in relatie tot staatssteun?

Antwoord: De mogelijkheid om de risico's te kunnen spreiden door te investeren in diverse fondsen met een verschillend risicoprofiel is een belangrijke voorwaarde om het Innovatiefonds revolverend te kunnen uitvoeren. Daarom is nadrukkelijk onderzocht of dit geen bezwaren oplevert vanuit het oogpunt van staatssteun. Zoals u in het rapport van Zanders kunt lezen levert deze opzet geen strijdigheid op met de staatssteunregels, zolang voldaan worden aan de voorwaarden die hieromtrent door Brussel zijn gesteld. Belangrijk element hierbij is dat er sprake moet zijn van marktfalen en dat de investeringen moeten plaatsvinden onder marktconforme voorwaarden. Beide uitgangspunten passen binnen de beoogde werkwijze van het Innovatiefonds. Overigens zal het aspect staatssteun bij de verdere uitwerking nog nader worden onderzocht.

2. Goedkeuring boven 10 mln. eisen goedkeuring provincie; wie is in dat geval provincie?

Antwoord: In deze situatie zal de provincie als aandeelhouder worden aangesproken. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten hierover zullen besluiten.

3. Komen innovatieve projecten van bijvoorbeeld Streeknetwerken en andere sectoren buiten topsectoren voor financiering uit het Innovatiefonds in aanmerking?

Antwoord: De doelstellingen van het Innovatiefonds zijn gericht op het financieren van innovatieve MKB-bedrijven in de topclusters, zogenoemde "enablers" (ICT, breedbanddiensten, creatieve sector) en innovatieve bedrijven in maatschappelijke sectoren zoals de agrofood, zorg economie, vrijetijds-

economie, mobiliteit ed. De inrichting van de werkfonds binnen het Innovatiefonds zullen hierop gericht worden. Voorwaarde hierbij is dat het moet gaan om bedrijfsmatige innovatieve activiteiten die bij de doelstellingen en criteria van het Innovatiefonds aansluiten. Ook innovatieve projecten van Streeknetwerken zullen hierop beoordeeld worden.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

4. Waarom is de directeur van Rabobank NL lid van de RvC van de BOM?
Op welke wijze worden de tegenstrijdige belangen gefilterd?

Antwoord: In de RvC van de BOM heeft een voormalig directeur van de Rabobank zitting op grond van zijn kennis en ervaring van de financiële wereld en van bedrijfsmatige investeringen. Doordat betrokkene is gepensioneerd en geen banden heeft met zijn voormalig werkgever, zijn er geen tegenstrijdige belangen. Uitgangspunt bij de samenstelling van de RvC van de BOM is dat er verschillende competenties in verenigd zijn, die voor het werkterrein van de BOM van belang zijn.

Energiefonds

Waarom zet de provincie in op renoveren a+ en niet op label B?

Antwoord: Duurzame renovatie van huizen levert, naast ecologische waarden, een belangrijke bijdrage aan een betaalbare energierekening voor de Brabantse burger. Een grote renovatie van huizen kun je in de praktijk slechts één keer uitvoeren, rekening houdend met het draagvlak bij de bewoners. Met renovatie tot label B kunnen weliswaar meer huizen worden aangepakt, maar met stijgende energieprijzen blijven burgers in de toekomst met een forse energierekening zitten. Daarom de voorkeur voor renovatie a+.

2. Kan met het energiefonds zonne-energie op openbare gebouwen worden gestimuleerd?

Antwoord: Ja, dergelijke projecten passen in de criteria van het energiefonds.

3. Wordt bij biovergisting kritisch gekeken naar milieuaspecten?

Antwoord: Biovergistingsinstallaties dienen te voldoen aan de milieuvergunning. Hierbij wordt aan alle milieuaspecten getoetst (geur, geluid, veiligheid, emissies enz.).

In de uitwerking van de criteria voor het fonds zal het aspect van inzet op verwaarding van grondstoffen worden meegenomen. Dit in de context dat steeds meer biovergisting plaatsvindt op basis van agroreststromen of reststromen uit de voedingsmiddelenbranche. Daarbij worden deze stromen ook ingezet als covergisting voor mestverwerking. Bij mestvergisting gaat het daarbij niet alleen om het opwekken van energie, maar tevens om het terugwinning van nutriënten als fosfaat en stikstof.

4. Wat is het doel van het ontwikkelfonds binnen het energiefonds?

Antwoord: Het woord 'ontwikkel' is hier niet bedoeld voor innovatie en de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Het gaat over de ontwikkeling van energieprojecten met o.a. het uitwerken van haalbaarheidsstudies en het verkrijgen van de benodigde vergunningen en financiering. De kosten hiervan kunnen worden terugverdiend via de projecten die middels het investeringsfonds worden gefinancierd.

5. Is de uitlooptijd van 5 jaar tussen de laatste investering en het terugontvangen van de middelen niet te kort?

Antwoord: Binnen 5 jaar wil de provincie de financiering doorverkopen aan een eindbelegger (pensioen- of beleggingsfonds). Dit staat los van de terugverdiendtijd van het project zelf.

6. Er zijn vragen gesteld over de projectenscope. Waarom wordt niet ingezet op wind en water? Is biovergisting wel milieuvriendelijk? En moeten de staten niet eerst instemmen met beleid voor de ondergrond voordat wordt ingezet op geothermie?

Antwoord: Blz. 22 van het Statenvoorstel en blz. 11 van de businesscase energiefonds geven een nadere onderbouwing van de projectenscope.

- Het college wil niet inzetten op wind en waterkracht omdat daar andere overheden actief zijn en het energiefonds geen meerwaarde heeft. De businesscases bij wind komen met rijksinzet via de SDE rond. De kansen voor waterkracht zijn in Brabant zeer beperkt uit te nutten en daar waar het interessant is wordt het opgepakt door Rijkswaterstaat.

- Het fonds krijgt altijd de verplichting mee te voldoen aan provinciaal beleid. Op 9 november spreekt uw commissie EH over het dossier "Samenhangend beleid ondergrond, beantwoording motie d.d. 11 mei". Bij de verdere uitwerking van het fonds zullen we de resultaten en vervolgspraken meenemen.

- De vraag over milieuaspecten bij biovergisting is beantwoord in vraag 3.

7. Graag reactie op de vraag waarom er een separaat energiefonds moet zijn in plaats van investeren in nieuwe technologische ontwikkelingen op het gebied van energie via het innovatiefonds.

Antwoord: We zien veel initiatieven op het gebied van duurzame energie, maar slechts een beperkt deel daarvan komt daadwerkelijk tot realisatie. Dit komt enerzijds door het gebrek aan professionaliteit bij projectontwikkeling en anderzijds door een financieringsgat bij de bouw en realisatie van energieprojecten. Banken en private investeerder financieren in deze fase niet tot 100 %. Het energiefonds kan dit gat overbruggen, waardoor projecten tot realisatie komen. Banken en beleggingsfondsen zijn wel bereid om de financiering van

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

gerealiseerde projecten over te nemen, als het ontwikkelrisico is weggenomen en deze projecten voor een lange termijn stabiele inkomsten genereren. Daarmee komt de provinciale investering weer vrij.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Het ondersteunen van nieuwe technologische ontwikkelingen doen wij via het investeringsvoorstel energietransitie, dat in de 1^e tranche Investeringsagenda is goedgekeurd. De uitrol van duurzame energie zal de innovatie versterken, doordat de toepassing meer zichtbaar wordt en er een thuismarkt wordt gecreëerd. Een punt waar Nederland nu zwak in scoort en de positie van het bedrijfsleven als producent van deze technieken ondermijnt.

Breedband

1. Nadere toelichting op het onderscheid tussen net en nut

Antwoord:

De basisfilosofie van de Digitale Agenda van Brabant is een inzet op net én nut. De onderhavige fondsvoorstellen zijn een nadere uitwerking van de provinciale inzet op zowel net als nut voor wat betreft het investeringsdeel.

- De provinciale inzet op de net-kant is gericht op investering in de aanleg van NGA netwerken in de 7% van de huishoudens en de 120 bedrijventerreinen van Brabant die op dit moment nog geen toegang tot een NGA netwerk hebben. Hiervoor wordt het Breedband Infrastructuur Fonds opgericht. (Daarnaast wordt voorzien in de oprichting van een Breedband Lokaal -zie vraag 2a hieronder);

- De provinciale investering op de nut-kant wordt ingevuld via een Breedband Dienstenfonds. Deze wordt ter hand genomen als nadere uitwerking van het Innovatiefonds.

2. toelichting waarom de projectkosten voor (a) het breedband dienstenloket en (b) de beheerskosten voor het fonds zo hoog zijn.

2a. Antwoord m.b.t. Breedband loket

In de Startnotitie Digitale Agenda van Brabant (EZB-0111) is een breedband loket benoemd als een cruciale ondersteunende faciliteit voor het Breedband Infrastructuur Fonds. Beide faciliteiten geven samen invulling aan de mogelijk nieuwe provinciale beleidslijn, die erop gericht is de uitrol van hoogwaardig breedband in Brabant te bevorderen. Voor het Breedband loket worden de volgende functies en activiteiten voorzien: het geven van algemene voorlichting, het creëren van een website, het geven van juridisch, financieel, commercieel en technisch advies aan derden (coöperaties, gemeenten, parkmanagers) die de aanleg van breedbandige infrastructuur overwegen (zie ook de Samenvatting Startnotitie Digitale Agenda van Brabant, p.5), en mogelijk ook het creëren van een 'coöperatie van coöperaties' die ondersteunend kan zijn in het zorgen voor de bedrijfszekerheid en de administratieve inning van bewonersbijdragen door coöperaties. In het businessplan Breedband Infrastructuur Fonds (p. 13) is

benoemd dat het breedband loket een belangrijke rol te spelen heeft in de ontwikkeling van de pijplijn van mogelijk te financieren projecten.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

De begrote kosten (€ 1,0 mln. in 2013 en € 1,5 mln. in 2014 en 2015) betreffen een eerste raming van de te maken kosten, in afwachting van nog nader uit te werken beleidskeuzes met betrekking tot de positionering en inrichting van het loket in een Kaderstellende notitie. Hierbij streven we samenwerking na met andere provincies om zo veel mogelijk kostenefficiency te kunnen bewerkstelligen. Op basis van de Kaderstellende notitie zal een definitieve begroting worden opgesteld en aan u worden voorgelegd. De navolgende begroting is indicatief:

	2013 (<i>in 1000 euro</i>)
Programmamanagement en ondersteuning	300
Juridische expertise	150
Werkbudget	150
Communicatie	200
Inrichting koepelcoöperatie	200
Totaal	1.000

2b. Antwoord m.b.t. de beheerskosten voor het fonds

Het fondsmanagement van het Breedband Investerings Fonds staat aan de lat voor de investeringsbeslissing en het financiële beheer voortvloeiend uit investeringsbeslissingen met betrekking tot NGA aanleg voor 67 Brabantse gemeenten en 120 bedrijventerreinen voor een totale investeringsopgave van 69M (1^e + 2^e tranche). Dit betekent dat het gaat om gedurende 12 jaar beschikken van 6 gemeenten en 10 bedrijventerreinen per jaar voor een bedrag van 5,75M/jaar, plus nog 10 jaar financieel beheer. Het betreft een onderwerp dat zeer specifieke expertise vergt, zowel op technisch, financieel, juridisch als op marktniveau.

In de business case BIF wordt uitgegaan van beheerkosten van 1- 2% van de fondsomvang. Dit betreft een eerste raming - de kosten voor het fondsmanagement zijn nog onderwerp van onderhandeling met de uiteindelijke beoogde fondsmanagement. Hierbij zal de provinciale inzet gericht zijn op een gematigd marktconforme tariefstelling zijn. Het is in ieder geval de bedoeling – en volgens de uitgevoerde berekening goed mogelijk – dat de kosten voor het fondsbeheer door het fonds worden opgebracht. Een fondsorganisatie geldt over het algemeen als een relatief kosten efficiënte, flexibele en resultaatgerichte organisatievorm, ten opzichte van alternatieve organisatievormen zoals de provinciale organisatie zelf (bron: Financieringsconstructies Duurzame Energie, Rebel Groep Advies, 2010).

3. Graag reactie van het college op de brief van Kabel NL. Met name m.b.t.:
- de versnipperde inzet van middelen.
 - de suggestie van pilots en de stand van zaken daarvan.
 - de suggestie dat koper de komende tijd een flinke opwaardering krijgt en dus veel toekomstbestendiger is dan de provincie doet voorkomen.
 - met welke marktpartijen de provincie heeft gesproken over de business cases.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Antwoord mbt. brief van NLKabel

De vereniging van kabelbedrijven heeft via de brief van NLKabel ingestemd met de – ook in de Startnotitie Digitale Agenda van Brabant - benoemde Brabantse inzet van het Breedband Infrastructuur Fonds gericht op de 7% witte gebieden en het uitgangspunt van technologie-neutraliteit. Het College is verheugd dat zij zich daarmee scharen achter de brede coalitie van Brabantse gemeenten, instellingen, coöperaties en andere marktpartijen die de oprichting van dit fonds ondersteunen.

Nlkabel plaatst enkele zorgpunten bij de beoogde inrichting van het BIF, o.a. met betrekking tot versnippering van middelen, de robuustheid van de fonds-opzet voor technologische veranderingen, en de inschatting van de betalings-bereidheid van consumenten. Ook heeft NLkabel enkele adviezen ten aanzien van de inrichting van het besluitvormingsproces dat de provincie zou moeten bewandelen (oa. het inzetten van pilots). Hieronder volgt een reactie per suggestie:

3a. Versnipperde inzet van middelen

Volgens NL kabel zou het BIF moeten inzetten op maximaal één project per gemeente, maar bij voorkeur veel minder. Er is wat dit punt betreft geen verschil van inzicht tussen NLKabel en de provincie Noord-Brabant: ook bij de definitie van het Breedband Infrastructuur Fonds wordt uitgegaan van een maximaal aantal transacties van 67 Brabantse gemeenten en 120 bedrijven-terreinen. Het college is bovendien een voorstander van schaalvergroting - ervaringen van de Kempengemeenten (vgl. de intentieovereenkomst tussen Bergeijk, Oirschot, Eersel en Bladel met Reggefiber, maart 2012) laten bovendien zien, dat Brabantse gemeenten succesvol samen op kunnen trekken om kosten te besparen en een betere onderhandelingspositie richting marktpartijen te verwerven. Zie ook het antwoord op vraag 2b. met betrekking tot de beheer-kosten van het fonds.

3b. Pilots

Het College is niet van plan, over te gaan tot het uitvoeren van pilots ter voorbereiding van het Breedband Infrastructuur Fonds. Hiervoor heeft het College de volgende overwegingen:

- In Overijssel en Gelderland zijn de afgelopen twee jaren enkele pilots uitgevoerd. Deze hebben geleid tot een goed inzicht bij zowel overheden als marktpartijen (zowel Kabelaaars als Reggefiber) over waar een provinciale inzet op Breedband zich het beste op kan richten. Deze inzichten zijn in de onder-

havige voorstellen verwerkt. De inschatting is dat verdere pilots slechts beperkte extra inzichten op zullen leveren ten opzichte van de al opgedane ervaringen;

- Het doen van pilots levert een belangrijke tijdsvertraging op voor de realisatie van het totale fonds. Gezien de wens tot anticyclisch investeren en de verglazingsinspanning die op dit moment in Brabantse gemeenten gaande is, is een dergelijke tijdsvertraging onwenselijk;

- Het is niet mogelijk of wenselijk om algemeen geldende uitgangspunten in het Breedband Investerings Fonds met betrekking tot het te volgen investeringsmodel, de toe te passen financieringsconstructie of de te heffen consumentenbijdrage op te nemen, daarvoor is de variëteit van mogelijke (en beoogde) projecten te divers. Het Brabantse uitgangspunt is zowel techniekneutraliteit, als maatwerk. Alleen voorschriften die vanuit Brusselse staatssteunoptiek worden opgelegd (zoals techniekneutraliteit en eisen t.a.v. openheid) zullen worden opgenomen -vooralsnog wordt niet in een verzwaring van eisen vanuit Brabant voorzien. Pilots leveren dus niet de kennis op die nodig is;

- Er zijn diverse gemeenten die zich aandienen als mogelijke pilots. Dat is zowel een kans als een probleem - bij de selectie van pilots ligt willekeur op de hoek: welke gemeente wel te kiezen, welke gemeente moet wachten op het hele fonds?

- Door het doen van pilots wordt een wissel getrokken op de succeskans/de fondspropositie als geheel - want de eerste casussen worden aan het Fonds onttrokken en vanuit provinciale middelen voorzien.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

3c. Robuustheid fondsopzet voor technologische veranderingen – toekomstbestendigheid Koper.

Uit de brief van NL kabel spreekt de waarschuwing dat de vele technologische veranderingen in infrastructuur (o.a. eventuele rek in toekomstbestendigheid van koper, nieuwe mogelijkheden van draadloze technieken) ongunstig kunnen uitpakken voor het te verwachten rendement van het Breedband Infrastructuur Fonds. In de discussie is de vraag naar de toekomstbestendigheid van het koper-netwerk aan de orde gekomen (zie hieronder).

Robuustheid van de fondsopzet voor technologische veranderingen

Technologische keuzes en het inschatten van technologische ontwikkelingen dient een overheid aan de markt over te laten. Het College zet in op een robuuste fondsopzet met als uitgangspunt technologie-neutraliteit. Door dit zo mee te nemen in de fondsdefinitie wordt de mogelijkheid om te anticiperen op technologische- en marktveranderingen door het fonds nadrukkelijk opengehouden. De fondsmanager kan – op basis van instructie – projectaanvragen afwijzen als er goedkopere technieken op de markt zijn.

Technologische ontwikkelingen kunnen mogelijk ertoe leiden dat door de opkomst van nieuwe technieken of veranderingen in de markt, er onvoldoende projectaanvragen binnenkomen. Het risico is dan, dat de gereserveerde middelen niet aangewend kunnen worden. Het College schat in, dat het risico hiervan beperkt is. De middelen blijven dan gewoon in kas en worden niet uitgegeven. De periodieke evaluatie van het fonds zal deze ontwikkelingen aan

het licht brengen, waarna de middelen vrijvallen voor een eventuele andere bestemming.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Toekomstbestendigheid van het kopernetwerk. In de beantwoording van de technische vragen met betrekking tot fondsvorming naar aanleiding van toezegging tijdens de informatiebijeenkomst 26-10-2012 is ingegaan op de beperkingen van de houdbaarheid van het kopernetwerk.

Al op dit moment schiet het kopernetwerk qua capaciteit en snelheid bij de zwaardere consumentengebruikers en voor de zakelijke markt tekort. Het snelheids/capaciteitsprobleem van het kopernetwerk is met name een probleem voor het buitengebied van Brabant, daar waar op dit moment nog geen kabel of glasvezelnetwerk ligt (en dus geen alternatief is). Naar verwachtingen zullen de beperkingen van dit netwerk over de tijd heen in toenemende mate knellen.

Er is een technologisch verbeterde versie van het ADSL netwerk, VDSL2 op de markt. Doordat bij VDSL ook gebruikgemaakt wordt van wijkkasten, en niet enkel de centrales, zoals bij ADSL en ADSL2+ het geval is, zijn veel hogere snelheden mogelijk. Deze technologie is met name interessant voor dichtbevolkt stedelijk gebied waar aansluitpunten dicht bij elkaar staan. De feitelijke snelheden lopen snel terug afhankelijk van de afstand tot het laatste aansluitpunt (bv. Wijkkast) . VDSL2 is daarom niet of nauwelijks bruikbaar in het buitengebied waar juist de overbrugging van afstand het kernprobleem is.

3d. met welke marktpartijen heeft de provincie gesproken over het BIF Investeringsvoorstel en de achterliggende business cases?

Antwoord: Voor het BIF investeringsvoorstel is gesproken met de volgende marktpartijen:

NL Kabel, Ziggo, UPC, E-Quest, Rabobank De Kempen-West, Rabobank Nederland, Enexis, Reggefiber, en het Communication Infrastructure Fund (Rabo bouwfonds).

Naast deze marktpartijen is gesproken met diverse andere ter zake kundige partijen, waaronder de adviesbureaus Dialogic, Zanders en Trifaire, gemeenten actief in verglazingsinspanningen zoals Eindhoven en Tilburg, de provincies Limburg, Overijssel, Gelderland en Friesland, het ministerie van EL&I, en de Europese commissie (DG Connect).

De businesscases uit het BIF investeringsvoorstel zijn aangeleverd door de gemeente Boekel, gemeente Heeze-Leende i.s.m. coöperatie HSL net, en Reggefiber.

4. (a)Waarom is het breedbandvoorstel nu zo eenzijdig gericht op KPN? Hoe kijkt de gedeputeerde aan tegen het feit dat (b) Reggefiber al 125 miljoen euro van de EIB krijgt, KPN dochter is, en dat (c)KPN zelf in deze zakelijke digitale zorgdienstenontwikkeling zit?

Antwoorden:

4a. Alle marktpartijen zijn ons even lief.

Het BIF is technologie-neutraal, wat ook impliceert dat alle marktpartijen ons even lief zijn. De kwalificatie dat het huidige breedbandvoorstel eenzijdig gericht is op KPN wijst het college daarom af.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

4b. lening EIB voor Reggefiber

Op 25 oktober 2012 werd via een persbericht bekend gemaakt dat de Europese Investeringsbank 125 miljoen euro beschikbaar stelt aan Reggefiber om de uitbreiding van haar glasvezelnetwerk naar 50 extra gemeenten in Nederland te financieren. Dit betekent dat meer Nederlandse, en dus ook Brabantse gemeenten de komende tijd door Reggefiber benaderd zullen worden om te worden verglaast. De lening aan Reggefiber van de Europese Investeringsbank betreft de financiering van de aanleg van glasvezel in stedelijk ('zwart' of 'grijs') gebied, het Breedband Infrastructuur Fonds richt zich op de financiering van NGA netwerken in wit/buitengebied waar commerciële partijen op korte termijn niet van plan zijn zelf te investeren. De relevantie voor het fondsvoorstel verandert hierdoor dus niet: verglazing in 'witte' gebieden wordt ook ondanks deze EIB lening niet door Reggefiber (of een andere partij) opgepakt, dus is een overheidsbijdrage richting dit marktfalen gewenst. De inzet van het Breedband Infrastructuur Fonds is immers gericht op de beleidsdoelstelling om alle Brabanders toegang te geven tot hoogwaardig breedband. Bovenstaande ontwikkeling geeft voor het College echter wel een extra urgentie aan het Breedband Infrastructuur Fonds. Een gecombineerde aanleg van breedband in zwarte, grijze en witte gebieden is het meest kostenefficiënt om ook de witte gebieden van glasvezel te voorzien. Reggefiber klopt nu en in de nabije toekomst aan bij gemeenten, het is dus van belang om als provincie nu te acteren - over 5 jaar heeft Reggefiber alle zwarte krenten uit de pap gehaald en is het momentum voorbij - met veel hogere kostprijs voor aansluiting van het witte gebied als gevolg.

4c. KPN zit in zorgdienstontwikkeling

De inzet van de Provincie Noord-Brabant op het gebied van digitale zorgdienstontwikkeling is niet toevallig, maar kent een lange traditie. Al in twee eerdere collegeperiodes heeft de provincie Noord-Brabant ingezet op digitale zorgdienstontwikkeling via programma's als Slimme Zorg en IAB4. De verandering van dit college met betrekking tot de inzet op zorg economie betreft met name de inzet van een andersoortig instrumentarium: niet langer subsidiëren, maar verbinden, orchestreren en eventueel revolverend investeren. Het breedband dienstenfonds is een van de mogelijke subfondsen uit het Innovatiefonds. Een breedband subfonds zou gericht kunnen zijn op de ontwikkeling van ICT en breedband diensten als 'enablers' voor de Brabantse topclusters en innovatieve producten en diensten voor maatschappelijke vraagstukken. Het innovatiefonds dakfonds richt zich op het aanjagen van innovatie in het MKB, een eventueel breedband subfonds dus ook. KPN behoort daarmee niet tot de beoogde doelgroep voor dit fonds.

5. Waarom is het beoogde investeringsbedrag veranderd van 41 naar 50 Mln.?

Antwoord: De verschillen worden veroorzaakt doordat in de Startnotitie en de business case verschillende rekenmethoden zijn gebruikt. In de business case is gebruik gemaakt van voortschrijdend inzicht, zodat deze cijfers als uitgangspunt gehanteerd moeten worden. De verschillen kunnen als volgt worden toegelicht.

Uitgaande van een schatting van 70.000 huishoudens en 4200 bedrijven op bedrijventerreinen die op NGA netwerken moeten worden aangesloten, wordt in de Startnotitie uitgegaan van een totale investeringsopgave van € 230 miljoen en een provinciale bijdrage van € 92,- miljoen. Verondersteld is dat voor deze € 92 miljoen aan investeringen een storting in de risicoreserve van € 27 miljoen zou volstaan. Naast deze storting wordt voorgesteld €14 miljoen te reserveren voor een Breedband Dienstenfonds. De investeringen in 'net' en 'nut' komen in de Startnotitie daarmee op een totaal van $27+14 = € 41$ miljoen.

In business case van het Breedband Investerings Fonds wordt ook uitgegaan van 70.000 huishoudens en 4200 bedrijven op bedrijventerreinen. Volgens nieuwe berekeningen dient hierbij uitgegaan te worden van een totale investeringsopgave van €222 miljoen met een provinciale aandeel van €69 miljoen. Een langere looptijd van de leningen (van 10 naar 12 jaar) is de belangrijkste reden voor het verschil met de eerder berekende € 92 mln. Ten onrechte is in de Startnotitie verondersteld dat alleen een storting in de risicoreserve toereikend zou zijn om de benodigde investeringen af te dekken. Conform de andere fondsvoorstellen moet daarom gerekend worden met het gehele investeringsbedrag van € 69 mln. In het fondsvoorstel is dit investeringsbedrag gesplitst in twee investeringsstranches: een eerste fase van €50 miljoen en een tweede van € 19,- miljoen. Deze investering betreft alleen het 'net' deel van de Digitale Agenda, de provinciale investeringen in 'nut' (Breedband Diensten) zijn onderdeel van het Innovatiefonds en niet nader gespecificeerd.

7. Tijdens de infobijeenkomst vorige week gaf de provincie Overijssel aan eenzelfde bedrag te willen investeren als Brabant, maar ook dat men vooralsnog geen fonds instelt. Waarom maakt Brabant niet dezelfde keuze als Overijssel?

Antwoord:

De positionering van Overijssel met betrekking tot de vraag wel of geen fondsvorming heeft op dit moment nog de status van het ambtelijk voorstel. In Overijssel heeft daarover nog geen definitieve besluitvorming door GS en PS plaatsgevonden. Deze vindt plaats bij het vaststellen van de Overijsselse investeringsbesluiten (verwacht 1^e kwartaal 2013). De consequenties van de wet HOF voor deze keuze zijn in Overijssel momenteel nog onderwerp van nader onderzoek. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan vindt een eindafweging

plaats. Het is dus mogelijk dat Overijssel ‘het Brabantse voorbeeld’ volgt en ook tot fondsvorming overgaat.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Overwegingen van Overijssel om te kiezen voor een bestemmingsreserve

De navolgende argumenten worden door Overijssel genoemd om te kiezen voor een bestemmingsreserve:

- De provincie wil graag blijvend grip houden op besteding van middelen in een onzekere omgeving (en de mogelijkheid voor andere politieke prioriteiten open houden);
- De markt voor breedbandige infrastructuur verandert snel door de opkomst van nieuwe technieken, marktpartijen en overnames. Financieringsbehoeftes en financieringskelpunten kunnen veranderen;
- Het aantal feitelijke transacties (leningen/subsidies) is beperkt;
- het eenmalig en projectmatig karakter van de realisatie en de lange duur van de leningen (ingeschat wordt dat de revolverende inzet binnen de projectperiode beperkt is).

Overwegingen van Brabant om wel te kiezen voor fondsvorming

- Vanuit financieel management perspectief geniet fondsvorming de voorkeur;
- Kwaliteit van de uitvoering. Het betreft een onderwerp dat zeer specifieke expertise vergt (zowel op technisch, financieel als op marktniveau). De ambtelijke organisatie heeft niet de benodigde expertise en slagkracht in huis om langdurig een goede kwaliteit van de uitvoering in stand te houden;
- Het aantal transacties. Uitgaande van 67 Brabantse gemeenten en 120 bedrijventerreinen, zal er mogelijk sprake zijn van 10 -15 transacties per jaar voor een bedrag van 4-6 M/jaar. Dit is een zware belasting van het ambtelijk apparaat, gelet op het zeer specifieke karakter;
- De revolverendheid (het terugvloeden van aflossingen van leningen) start per direct na afsluiting van een lening;
- Een fonds geeft meer vertrouwen bij derden in termen van continuïteit en beleidsconsistentie.
- De mogelijkheid om te anticiperen op technologische- en marktveranderingen in de opdrachtverstrekking van het fonds wordt nadrukkelijk opengehouden. Een fondsmanager die kan opereren met een duidelijk mandaat kan juist sneller en scherper anticiperen. Door de beoogde periodieke evaluatie van het fonds (en het inbouwen van de mogelijkheid tot tussentijdse opheffing en/of bijstelling van het fonds) wordt bovendien voorkomen dat het fonds zijn beoogde doel mist.

Groenfonds

1. Wat is exact de noodzaak/druk in relatie tot de wet HOF m.b.t. met name het instellen en inrichten van het Groenfonds

Antwoord: Zie hiervoor de beantwoording bij het onderdeel algemeen

2. Nadere toelichting op berekeningswijze van de Netto Contante Waarde van de 240 mln.

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Antwoord: Alle bedragen voor de fondsen zijn nominaal, dat wil zeggen de bedragen worden niet geïndexeerd. In de bedragen wordt derhalve geacht de indexerings van de kosten meegenomen te zijn. Ook wordt er van uitgegaan dat de bedragen in tranches beschikbaar gesteld te worden (naar behoefte) en dat de treasury door de provincie zelf wordt gedaan.

Het bedrag van € 240 miljoen is dus de nominale waarde dat gelijk is aan de benodigde middelen voor BrUG op basis van daarin onderbouwde berekeningen. Wanneer het bedrag in één keer beschikbaar wordt gesteld, kan een berekening worden gemaakt voor een Netto Contante Waarde. Omdat het niet waarschijnlijk is dat de benodigde middelen over 15 jaar gelijkmatig worden gespreid wordt deze netto contante waarde op basis van de feitelijke programmering van BrUG bepaald en vastgesteld.

3. Relatie provinciale EHS en Rijks EHS en hoe vertaalt deze zich in de financiële transactiesfeer (bv via de uitwisseling van gronden tussen rijks EHS en provinciale natuur).

Antwoord: De EHS in Brabant is verdeeld in een provinciale en rijks-EHS. Deze scheiding is een financiële scheiding die bij de realisatie projecten en het veld niet herkenbaar is. In de administratieve zin zullen deze beide financiële stromen echter wel herkenbaar moeten blijven ten behoeve van de verantwoording aan PS (besteding van de BrUG-gelden) en ten behoeve van de realisatie en evaluatie van de Rijks-EHS in ondermeer 2016. Ruilgronden die zijn verworven voor de provinciale of rijks EHS zullen beide inzetbaar ten behoeve van de hele EHS. Hierbij vindt geen onderscheid plaats bij de inzet in projecten. Administratief zal echter nauwkeurig een boekhouding worden bijgehouden voor de inzet van grond en middelen ten behoeve van de rijks-EHS en de provinciale EHS. Bij de nadere uitwerking van het Groenfonds zal bezien worden of en op welke wijze deze beide financiële stromen in het fonds worden ingebracht. Dit betreft een nadere uitwerking van het Groenfonds.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

de secretaris,

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: W. Wagenmans 06 55686527

Herzien ontwerp-besluit 67/12 E

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 16 november 2012

Onderwerp

Fondsvoorstellen tweede tranche investeringsagenda

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

Directie

Economie & Mobiliteit

Bijlage(n)

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 2 oktober 2012, alsmede de Nota van Wijziging van Gedeputeerde Staten d.d. 8 november 2012;
- gelet op -;

besluiten:

1. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Innovatiefonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €125 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
2. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Energiefonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €60 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
3. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Breedbandfonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad € 50 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
4. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Groen Ontwikkelfonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen van € 240 mln.(als eindsom van een netto contante waarde berekening) ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
5. het college van GS opdracht te geven bij de voorbereiding tot instelling van bovengenoemde fondsen bijzondere aandacht te besteden aan:
 - o Omschrijving van de doelen van de fondsen

- De definitieve omvang van de fondsen
- Organisatiestructuur en governance van de fondsen
- Voortgangsrapportage en betrokkenheid Provinciale Staten
- Financieel-juridische aspecten als staatssteun en revolverendheid, Bibob, etc.
- Kritische risicoanalyse (door derden)
- De flexibiliteit van de fondsen en de beëindigingsmogelijkheden.
- De relatie met de nieuwe Europese regionale programma's

Datum

8 november 2012

Documentnummer

3302602

6. De oprichtings- en inrichtingsbesluiten samenhangend met de onder 1 tot en met 4 genoemde fondsen worden vooraf door GS aan PS voorgelegd.

's-Hertogenbosch, 16 november 2012
Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de griffier,